

Aangetekend

Wakende Haan juridisch advies

mr. M. Haan

Weert, 19 augustus 2025

Onderwerp : beslissing op bezwaar
Ons kenmerk : Z2025-00000947
Uw kenmerk : m21317

Beste meneer Haan,

Bij brief van 15 mei 2025 (ingekomen per e-mail op 15 mei 2025 en per post op 16 mei 2025) ontvingen wij uw bezwaarschrift ingediend namens Stichting Natuurlijk Platform. In deze brief leest u de beslissing op het bezwaarschrift.

Bestreden besluit

Het bezwaarschrift richt zich tegen het besluit van 22 april 2025. Bij dit besluit is het handhavingsverzoek van 3 februari 2025 van Stichting Natuurlijk Platform inzake het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen voor de teelt van lelies, leliebollen en andere bloembollen op diverse percelen in Weert afgewezen.

Beslissing op bezwaar

Wij hebben besloten, met verwijzing naar de hierna opgenomen motivering, om:

1. het bezwaarschrift ontvankelijk te verklaren;
2. het bezwaarschrift ongegrond te verklaren;
3. het bestreden besluit met aanvulling van de motivering in stand te laten;
4. het verzoek om een proceskostenvergoeding af te wijzen.

Motivering

Bezwaarschrift

Tegen het besluit van 22 april 2025 heeft u namens Stichting Natuurlijk Platform (hierna: bezwaarmakers) een bezwaarschrift ingediend. De bezwaargronden luiden (samengevat):

1. Een algehele beperking van middelen was niet de inzet van het handhavingsverzoek.
2. De aannames dat de exploitanten van de betreffende percelen toegelaten middelen conform de gebruiksvoorschriften gebruiken zijn niet nader onderbouwd en zijn daarom niet verifieerbaar.
3. Er is miskend dat een toelating door het Ctgb de verplichtingen op grond van de specifieke zorgplicht onverlet laat.
4. Het gebruik van de gewasbeschermingsmiddelen die het Ctgb heeft toegelaten is in strijd met de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Bal.
5. Het besluit dat er voor het stellen van maatwerk geen wettelijke grondslag is, is tegenstrijdig.
6. Er is wel een wettelijke grondslag voor het stellen van maatwerkvoorschriften.
7. De belangenafweging is niet nader onderbouwd.

8. Ten onrechte is miskend dat maatwerkvoorschriften kunnen dienen om de specifieke zorgplicht te concretiseren.
9. Ten onrechte is gesteld dat voor maatwerk pas aanleiding bestaat "op het moment dat er wettelijke richtlijnen vanuit het Rijk hierop komen of wanneer de betreffende telers een nieuwe omgevingsvergunning aanvragen".
10. Ten onrechte is gesteld dat voor wijziging van het omgevingsplan pas aanleiding bestaat "op het moment dat er vanuit het Rijk wettelijke richtlijnen worden gegeven".
11. Het verzoek om het omgevingsplan te wijzigen had naar de gemeenteraad moeten worden doorgestuurd. Verwezen is naar rechtsoverweging 8.2 van de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 24 april 2025, ECLI:NL:RBNNE:2025:1598.

Ontvankelijkheid

Beoordeeld dient te worden of het bezwaarschrift tijdig is ingediend.

Het bestreden besluit is op 22 april 2025 verzonden naar Stichting Natuurlijk Platform ter attentie van [REDACTED] en [REDACTED]. Dit betekent dat 3 juni 2025 de laatste dag van de bezwaartermijn is geweest. Tegen het besluit van 22 april 2025 hebben bezwaarmakers bij 15 mei 2025 (ingekomen per e-mail op 15 mei 2025 en per post op 16 mei 2025) een bezwaarschrift ingediend. Het bezwaarschrift is tijdig ingediend.

Beoordeeld dient te worden of het bezwaarschrift voldoet aan artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb).

De brief is voorzien van de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. Het bezwaarschrift voldoet aan artikel 6:5 van de Awb.

Beoordeeld dient te worden of bezwaarmakers als belanghebbende in de zin van artikel 1:2, derde lid van de Awb kunnen worden aangemerkt. Artikel 1:2, derde lid van de Awb bepaalt dat bij rechtspersonen als hun belangen mede beschouwd worden de algemene en collectieve belangen die zij volgens hun doelstellingen en volgens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen.

Volgens artikel 2, eerste lid van de oprichtingsakte van 26 oktober 2023 heeft Stichting Natuurlijk Platform ten doel het behoud en de verbetering van natuur en leefomgeving binnen het werkgebied met daarbij een speciale aandacht voor: landschap en cultuurhistorie, milieu, biodiversiteit, duurzaamheid, en gezondheid en welzijn voor mens en dier en voorts al hetgeen in de ruimste zin met één en ander verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn.

In artikel 2, tweede lid, onder i van de oprichtingsakte van 26 oktober 2023 is bepaald dat de Stichting haar doel onder meer tracht te bereiken door het gebruik maken van alle overige wettige middelen, waaronder het voeren van juridische procedures.

Wij zijn van oordeel dat het indienen van een bezwaarschrift tegen een afwijzing van een handhavingsverzoek inzake het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen voor de teelt van lilies, leliebollen en andere bloembollen op diverse percelen in Weert past binnen de statutaire doelstellingen van Stichting Natuurlijk Platform. Gelet hierop kunnen bezwaarmakers als belanghebbende in de zin van artikel 1:2, derde lid van de Awb worden aangemerkt.

Met verwijzing naar het voorgaande zijn wij van oordeel dat het bezwaarschrift voldoet aan de wettelijke vereisten die gelden voor de ontvankelijkheid van een bezwaarschrift. Gelet hierop verklaren wij het bezwaarschrift ontvankelijk.

Hoorzitting

Op 8 juli 2025 heeft er een hoorzitting plaats gevonden. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt. Het verslag maakt deel uit van de overwegingen van dit besluit.

Inhoudelijke beoordeling

Bezwaargrond 1

In het bezwaarschrift voeren bezwaarmakers aan dat ten onrechte is aangenomen dat het verzoek was gericht op "het algeheel beperken van middelen die zijn toegestaan". Een algehele beperking van toegelaten middelen was niet de inzet van de onderdelen A en B van het verzoek. De onderdelen A en B van het verzoek zijn gericht op het gebruik van bestrijdingsmiddelen op concrete percelen. Voor zover de afwijzing van de onderdelen A en B op deze veronderstelling is gebaseerd, is een onjuist uitgangspunt gehanteerd.

Wij overwegen als volgt.

In het handhavingsverzoek is specifiek verzocht om de betreffende eigenaren en gebruikers van de genoemde percelen aan te schrijven en te verzoeken om niet aan te vangen met het gebruik van bestrijdingsmiddelen of het toepassen van deze middelen te stoppen of te voorkomen. In het bestreden besluit zijn deze verzoeken omschreven onder de nummers 1 en 2 van het kopje 'Verzoek om handhaving'. Hieruit blijkt dat het handhavingsverzoek is opgevat als zijnde concreet gericht op de in het verzoek genoemde percelen en niet om een algeheel verbod van gewasbeschermingsmiddelen op alle percelen gelegen binnen de gemeente Weert.

Gelet op het voorafgaande besluiten wij bezwaargrond 1 ongegrond te verklaren.

Bezwaargrond 2

In het bezwaarschrift voeren bezwaarmakers aan dat wordt aangenomen dat de exploitanten van de betreffende percelen toegelaten middelen gebruiken en dat zij deze gebruiken conform de gebruiksvoorschriften. Echter voor zover bezwaarmakers bekend beschikken wij niet over de spuitregistraties, spuitplannen en andere relevante (spuit)gegevens. Evenmin staat vast dat alle exploitanten te allen tijde de gebruiksvoorschriften volgen. Uit inspecties van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) blijkt dat in de afgelopen jaren in ruwweg een derde van de gecontroleerde gevallen sprake was van het gebruik van verboden middelen en/of het niet naleven van de gebruiksregels en voorschriften. Daarbij verwijzen bezwaarmakers naar twee links op de website van de NVWA.

Op de hoorzitting hebben bezwaarmakers verzocht om ook de stukken uit de voorlopige voorzieningsprocedure die geleid heeft tot de uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) te betrekken. Het gaat hierbij om de aanvraag om de voorlopige voorziening en de reactie namens de Stichting op het verweerschrift. Bij brief van 15 juni 2025 hebben bezwaarmakers gereageerd op het verweerschrift van het college van burgemeester en wethouders van 4 juni 2025 (Z2025-00000973). In de brief van 15 juni 2025 hebben bezwaarmakers, voor zover hier relevant, als reactie aangevoerd dat door ten onrechte te verwijzen naar de NVWA als bevoegd gezag het college erkent zelf geen onderzoek te hebben verricht om de aannames waarop het besluit is gebaseerd te onderbouwen.

Aanvullend hebben bezwaarmakers op de hoorzitting aangevoerd dat het bestreden besluit is gebaseerd op aannames die niet hard zijn gemaakt. Er wordt vanuit gegaan dat het

gebruik van de bestrijdingsmiddelen conform de regels is, maar uit onderzoek van het NVWA blijkt dat 1/3 deel van de agrariërs niet voldoet. De vindplaatsen van de onderzoeken uit 2023 en 2024 staan in het bezwaarschrift. Verder is het de Stichting niet bekend of conform het Bal controles worden uitgevoerd op het gebruik van bestrijdingsmiddelen. De voorzieningenrechter heeft vastgesteld dat het college bevoegd gezag is. Volgens bezwaarmakers lukt het niet om de bestrijdingsmiddelen binnen de percelen te houden, dit blijkt uit nationale en internationale onderzoeken. Daarom bestrijdt de Stichting het algemene standpunt dat de boeren zich aan de regels houden.

Wij overwegen als volgt.

In het bestreden besluit is in zijn algemeenheid het standpunt ingenomen dat de gewasbeschermingsmiddelen die gebruikt mogen worden zijn toegelaten door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb).

De NVWA is het bevoegd gezag voor het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen op de juiste manier en het beschikken over de juiste licentie. Gelet hierop zijn wij van oordeel dat wij van de telers van de betreffende percelen niet de spuitregistraties, spuitplannen of andere relevante (spuit)gegevens hoeven op te vragen om na te gaan of de gewasbeschermingsmiddelen op de juiste manier worden gebruikt (aan de hand van het wettelijke gebruiksvoorschrift).

De NVWA houdt toezicht op de naleving van de algemene voorschriften voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zoals opgenomen in het Bal. In de uitspraak van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg niet geoordeeld dat wij voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bevoegd gezag zijn, maar dat wij bevoegd zijn om ten aanzien van artikel 2.11 van het Bal handhavend op te treden.

De twee website links waarnaar bezwaarmakers verwijzen laten de resultaten zien van de inspecties die de NVWA in de jaren 2023 en 2024 heeft verricht op de naleving van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, het Activiteitenbesluit en sinds 2024 het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Wij zien niet in hoe deze resultaten kunnen leiden tot de aanname dat de telers van de betreffende percelen verboden middelen gebruiken en/of het wettelijke gebruiksvoorschrift niet naleven. Verder kunnen wij bezwaarmakers niet volgen in hun standpunt dat, omdat uit andere nationale en internationale onderzoeken blijkt dat het niet lukt om de gewasbeschermingsmiddelen binnen de percelen te houden, dit ook zou gelden voor de telers van de betreffende percelen. Ook hierbij zien wij geen verband tussen de vermeende onderzoeken en de telers van de betreffende percelen.

Gelet op het voorafgaande besluiten wij bezwaargrond 2 ongegrond te verklaren.

Bezwaargrond 3

Bezwaarmakers stellen zich op het standpunt dat een toelating door het Ctgb de verplichtingen op grond van de specifieke zorgplicht onverlet laat. Daartoe voeren zij aan:

- i) De Europese Gewasbeschermingsmiddelenverordening ziet op regels die verband houden met het op de markt brengen van stoffen en middelen. Het stelsel van de Omgevingswet ziet op activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving of voor de mens.
- ii) De gewasbeschermingsverordening en de Omgevingswet vertonen een grote mate van overlap, sluiten elkaar niet uit en zijn complementair. Er kan niet worden uitgesloten dat een toegelaten middel onaanvaardbare gevolgen heeft voor de fysieke leefomgeving, waaronder de mens.
- iii) Elk nieuw automodel moet, voordat het op de markt wordt gebracht, worden toegelaten door de Rijksdienst voor het wegverkeer. Toch kunnen met een

- iv) toegelaten voertuig overtredingen worden begaan. Het feit dat een toegelaten voertuig een maximumsnelheid van 170 km/h heeft, betekent niet dat het toegelaten is om er overal 170 km/h mee te rijden. Er zijn andere regels dan de toelatingsregels die grenzen stellen aan het gebruik van het toegelaten voertuig. Het feit dat een stof of middel is toegelaten, wil niet zeggen dat die stof of middel gebruikt mag worden op een manier die in strijd is met de zorgplicht. Daarbij verwijzen bezwaarmakers naar een passage op de website van het Ctgb (<https://www.ctgb/hoe-veilig-is-een-toegelaten-middel>).

Wij overwegen als volgt.

In artikel 4, derde lid van de Verordening (EG) Nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (hierna: de gewasbeschermingsverordening) is opgenomen: "(...) *Het doel van deze verordening is een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mensen en dieren en van het milieu te waarborgen en de werking van de interne markt te verbeteren door de regels voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, te harmoniseren en tegelijkertijd de landbouwproductie te verbeteren.*" Uit dit artikel blijkt dat het doel van de gewasbeschermingsverordening het waarborgen van een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mensen en dieren en van het milieu is én het verbeteren van de werking van de interne markt door de regels voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen te harmoniseren en de landbouwproductie te verbeteren. Hieruit volgt dat de gewasbeschermingsverordening, in tegenstelling tot wat bezwaarmakers betogen, niet uitdrukkelijk betrekking heeft op regels die verband houden met het op de markt brengen van stoffen en middelen.

Op de website (<https://www.ctgb.nl/over-ctgb/hoe-veilig-is-een-toegelaten-middel>) van het Ctgb staat de volgende passage:

Wanneer laat het Ctgb een middel toe?

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden worden beoordeeld met wetenschappelijke beoordelingskaders die gelden binnen de hele EU. Deze Europese beoordelingskaders zijn het strengst van de wereld. Er moet een omvangrijk aanvraagdossier worden ingediend. Daarbij staat 'een hoog niveau van bescherming' van mens, dier en milieu centraal. De kaders worden op Europees niveau vastgesteld.

Deze kaders vormen de richtlijnen voor het wetenschappelijk werk van het Ctgb. Wij beoordelen werkzame stoffen en middelen op basis van de nationale en EU-regelgeving. Als een middel volgens die regelgeving veilig is voor mens, dier en milieu, kan het Ctgb een middel toelaten en mag het in Nederland op de markt worden gebracht. De Europese Verordening voor gewasbeschermingsmiddelen zegt hierover:

"Deze verordening heeft als doel een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mens en dier en van het milieu te waarborgen [...]. De bescherming van kwetsbare bevolkingsgroepen zoals zwangere vrouwen, zuigelingen en kinderen verdient bijzondere aandacht. Het voorzorgsbeginsel dient te worden toegepast en deze verordening dient te waarborgen dat de industrie aantoont dat de stoffen of producten [...] geen enkel schadelijk effect op de gezondheid van mens of dier hebben, noch enig onaanvaardbaar effect voor het milieu."

Omdat wetenschappelijke ontwikkelingen steeds verder gaan wordt het beoordelingskader aangepast aan nieuwe wetenschappelijke inzichten. Een middel wordt daarom niet voor onbeperkte tijd toegelaten, maar periodiek opnieuw beoordeeld. En wanneer er tussentijds

nieuwe, meer kritische informatie komt, kan het Ctgb een toelating zo nodig aanpassen. De EU-verordening zegt hierover:

"Met het oog op de veiligheid moet de goedkeuringsperiode voor werkzame stoffen in de tijd beperkt zijn. [...] Wanneer een beslissing over verlenging van een goedkeuring wordt genomen, moet rekening worden gehouden met de ervaring met het gebruik in de praktijk [...]. alsook met de ontwikkelingen in wetenschap en technologie."

In tegenstelling tot wat bezwaarmakers betogen kan er niet zonder meer vanuit worden gegaan dat een toegelaten middel onaanvaardbare gevolgen heeft voor de fysieke leefomgeving en/of de mens. In artikel 4 van de gewasbeschermingsverordening is gewaarborgd dat de industrie aantoont dat de gewasbeschermingsmiddelen geen schadelijke effecten hebben voor de mens en ook geen onaanvaardbare effecten hebben op het milieu.

De passages onder de titel "De reikwijdte van een toelating" op voornoemde website van het Ctgb lichten toe waarom een middel dat veilig en toegelaten is op grond van andere wetgeving niet gebruikt mag worden. Hierbij worden het Rijk en de provincie genoemd die andere wetgeving kunnen maken waarmee een beperking kan worden opgelegd aan het gebruik van door het Ctgb toegelaten, veilige middelen. Als voorbeelden worden genoemd dat gebruiksfuncties (bijvoorbeeld drinkwatervoorziening) of natuur- of soortbescherming kunnen leiden tot aanvullende eisen aan het gebruiken van de middelen in specifieke gebieden. Ook kan de overheid vinden dat er goede alternatieven zijn waardoor het gebruik van toegelaten middelen niet wenselijk is. Dat deze overheden (Rijk, provincie) dergelijke eisen kunnen stellen, wil niet zeggen dat het gebruiken van middelen die veilig en toegelaten zijn, in strijd is met de specifieke zorgplicht. De specifieke zorgplicht heeft betrekking op evidente situaties waarbij sprake moet zijn van onmiskenbaar in strijd handelen met de zorgplicht.

Gelet op het voorafgaande besluiten wij bezwaargrond 3 ongegrond te verklaren.

Bezwaargrond 4

Bezwaarmakers stellen zich op het standpunt dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen in strijd is met de specifieke zorgplicht. Daartoe voeren zij aan dat bestrijdingsmiddelen ver buiten de bewerkte percelen worden aangetroffen, dat de afgelopen jaren veel meer duidelijk is geworden over de risico's van bestrijdingsmiddelen voor de menselijke gezondheid en dat de beoordeling c.q. toelating van bestrijdingsmiddelen tekortschiet. Ter onderbouwing van hun standpunt verwijzen bezwaarmakers naar de 'Bijlage bevindingen', diverse rechtspraak en de 'verklaring van artsen' van 9 april 2025.

Bezwaarmakers zijn van mening dat telers bekend zijn met het feit dat aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen zeer grote (gezondheids- en milieu) risico's kleven. En voor een individuele teler die daarvan niet op de hoogte zou zijn, geldt dat hij/zij zich niet achter een gebrek aan kennis kan verschuilen. De nadelige gevolgen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen zijn redelijkerwijze te voorzien.

Verder zijn bezwaarmakers van mening dat zelfs indien alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om milieuverontreiniging te voorkomen en om de gezondheid te beschermen (artikel 2.11, lid 2, onder a en b van het Bal), het gebruik van bestrijdingsmiddelen tot nadelige gevolgen kan leiden voor de gezondheid en het milieu (artikel 2.2, lid 1, onder b en c van het Bal).

Tot slot zijn bezwaarmakers van mening dat het enkele feit dat toegelaten middelen zouden worden gebruikt, telers niet ontslaat van hun verantwoordelijkheid op grond van de specifieke zorgplicht. Volgens bezwaarmakers is het gebruik van bestrijdingsmiddelen op de

in het verzoek aangegeven percelen in strijd daarmee en levert het dus een overtreding op. Daarbij zijn bezwaarmakers van mening dat in dit geval glashelder is wat de zorgplicht inhoudt zodat maatwerkvoorschriften gesteld kunnen worden.

Op de hoorzitting hebben bezwaarmakers verzocht om ook de stukken uit de voorlopige voorzieningsprocedure die geleid heeft tot de uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) te betrekken. Het gaat hierbij om de aanvraag om de voorlopige voorziening en de reactie namens de Stichting op het verweerschrift. Bij brief van 15 juni 2025 hebben bezwaarmakers gereageerd op het verweerschrift van het college van burgemeester en wethouders van 4 juni 2025 (Z2025-00000973). In de brief van 15 juni 2025 hebben bezwaarmakers, voor zover hier relevant, als reactie aangevoerd dat deze zaak over de zorgplicht gaat en niet over de (on)toelaatbaarheid van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Het gebruik van toegelaten stoffen of middelen kan dus in strijd zijn met deze zorgplicht.

Verder verwijzen bezwaarmakers naar wat in de brief van 15 juni 2025 onder de algemene opmerkingen is aangevoerd en naar onderdeel 1 van de bijlage. In onderdeel 1 beschrijven bezwaarmakers de rol van de specifieke zorgplicht.

Voor zover hier relevant voeren bezwaarmakers onder de algemene opmerkingen aan:

- i) De vraag of de bestrijdingsmiddelen die op de percelen worden gebruikt wel of niet zijn toegelaten is niet de vraag die in deze zaak aan de orde is. Bezwaarmakers stellen zich op het standpunt dat het gebruik op deze percelen in strijd is met de speciale zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal. Voor de onderbouwing verwijzen zij naar de aangedragen informatie over de verspreiding van bestrijdingsmiddelen, de gevaren van combitoxicologische effecten en het voorzorgsbeginsel.
- ii) De toelatingsprocedure van het Ctgb is ontoereikend, omdat hierin de genoemde combitoxicologische risico's niet zijn meegenomen. Bezwaarmakers achten dit gegeven van belang in het kader van de speciale zorgplicht. Een stof of middel mag formeel toegelaten zijn, maar die toelating is gebaseerd op onvolledig onderzoek.
- iii) Het college heeft geen onderzoek gedaan naar de stoffen of middelen die op de genoemde percelen gebruikt worden. Het standpunt dat gebruikt zou worden gemaakt van toegelaten middelen is gebaseerd op een aanname. Dit geldt ook voor de naleving van de gebruiksvoorschriften.

Aanvullend hebben bezwaarmakers op de hoorzitting aangevoerd:

- i) De regels van het Bal en de gebruiksvoorschriften zijn niet toereikend voor het doel waarvoor ze zijn gemaakt. Daarom geldt hiernaast ook de zorgplicht uit de Omgevingswet. Ook al houdt men zich aan het Bal en de gebruiksvoorschriften, dan wil dat niet zeggen dat men zich aan de zorgplicht houdt. Gewezen is op pagina 524 van de Nota van Toelichting bij het Bal (reactie op het verweerschrift, bijlage, onderdeel 1, één-na-laatste alinea), en op het feit dat de Stichting de ontoereikendheid in de reactie op het verweerschrift heeft onderbouwd aan de hand van (1) hetgeen uit onderzoek is gebleken over de verspreidingsafstand en risico's, en (2) de gebreken in de toelatingsprocedure van het Ctgb (allebei beschreven in de bijlage, onderdelen 2 en 3).
- ii) Er zijn hiaten in de onderzoeken naar de geschiktheid van bestrijdingsmiddelen. Gelet hierop kan in het algemeen op basis van de zorgplicht (die gebaseerd is op het voorzorgsbeginsel) worden aangenomen dat dit ook geldt voor het gebruik van de bestrijdingsmiddelen op de concreet benoemde percelen in Weert.
- iii) Gewezen wordt op de Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden. Elke autoriteit moet volgens de Europese rechter handelen conform deze richtlijn, dus deze richtlijn is rechtstreeks van toepassing.

- iv) De voorzieningenrechter is niet ingegaan op de vraag wanneer er sprake is van een schending van de zorgplicht, alleen dat er geen sprake is van onmiskenbare strijd met de specifieke zorgplicht. De zorgplicht is gebaseerd op het criterium "weten of redelijkerwijs kunnen vermoeden". In de jurisprudentie is, onder het oude recht, het onmiskenbaarheidscriterium ontwikkeld. Deze criteria sluiten niet op elkaar aan, in zoverre is sprake van dubbelzinnigheid. Volgens de Stichting geldt het criterium van "het weten of redelijkerwijs kunnen vermoeden" uit artikel 2.11 van het Bal, en is de consequentie van dit standpunt dat dit samenvalt met de onmiskenbaarheid. Als sprake zou zijn van twee verschillende criteria zou het kunnen gebeuren dat de zorgplicht op basis van het criterium uit artikel 2.1 van het Bal wél is geschonden, maar er niet kan worden gehandhaafd, omdat nog geen sprake zou zijn van onmiskenbaarheid. Dat zou dus leiden tot een 'gat' in de handhaving. En dat kan niet de bedoeling van de Bal-regelgever zijn geweest. Deze dubbelzinnigheden moeten eruit, want anders zou er een gat in de normering zitten en dat kan niet.

Wij overwegen als volgt.

Bij het Europese voorzorgsbeginsel gaat het erom dat maatregelen genomen moeten worden wanneer er redelijke vermoedens zijn van risico's voor mens of milieu, ook als er wetenschappelijke onzekerheid bestaat over de aard of omvang van die risico's. Als een teler echter voldoende maatregelen treft om de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te beperken, dan bestaat er geen aanleiding om op grond van het voorzorgsbeginsel het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te verbieden (Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 10 juli 2023, ECLI:NL:GHARL:2023:6083).

Bij de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal gaat het erom dat degene die een milieubelastende activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de gezondheid en het milieu verplicht is:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Bij uitspraak van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg het verzoek van bezwaarmakers om een voorlopige voorziening te treffen afgewezen. De voorzieningenrechter begrijpt dat er aanwijzingen zijn voor een verband tussen het gebruik van bepaalde gewasbeschermingsmiddelen en het voorkomen van bepaalde ziektes en aandoeningen. De voorzieningenrechter is echter van oordeel dat daarmee nog niet is gegeven dat onmiskenbaar sprake is van een overtreding van de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal door de lelietelers enkel en alleen door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, ook als dat conform de gebruiksvoorschriften en paragraaf 4.64 van het Bal is. Gelet hierop is de voorzieningenrechter van oordeel dat er geen sprake is van een evidente overtreding van artikel 2.11 van het Bal. Wij sluiten ons aan bij de uitspraak van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) van de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg.

Het standpunt van bezwaarmakers is dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen - ook al zijn deze veilig en toegelaten en worden deze in overeenstemming met de wettelijke gebruiksvoorschriften gebruikt - in strijd is met de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal. Daarom vinden bezwaarmakers handhavend optreden jegens de in het handhavingsverzoek genoemde percelen gerechtvaardigd. Wij mogen echter niet willekeurig handhavend optreden, er dient sprake te zijn van een overtreding. Anders gezegd: het in

strijd handelen met de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal kan naar ons oordeel niet enkel en alleen gebaseerd worden op het standpunt dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in zijn algemeenheid (gezondheids- en milieu) risico's met zich brengt. Dit achten wij niet voldoende om vast te stellen dat ten aanzien van de in het handhavingsverzoek genoemde percelen onmiskenbaar sprake is van een evidente overtreding van artikel 2.11 van het Bal. Ook de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg heeft dit in de uitspraak van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) erkend.

Artikel 2.11 van het Bal bevat het criterium 'weet of redelijkerwijs kan vermoeden'. Degene die een milieubelastende activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die nadelige gevolgen kan hebben voor de gezondheid en het milieu is verplicht om te handelen of juist na te laten. De vraag is of de telers van de in het handhavingsverzoek genoemde percelen weten of redelijkerwijs kunnen vermoeden dat het gebruik an sich van gewasbeschermingsmiddelen (gezondheids- en milieu) risico's met zich brengt. Bezwaarmakers stellen zich op het standpunt dat dit het geval is. Wij kunnen bezwaarmakers in dit standpunt niet volgen.

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is in Nederland gereguleerd via de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en de algemene regels uit paragraaf 4.64 van het Bal. Telers mogen alleen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken die veilig en toegelaten zijn door het Ctgb. Zij moeten daarvoor verplicht op cursus en worden gecontroleerd door de NVWA. Als de telers de gewasbeschermingsmiddelen in overeenstemming met de wettelijke gebruiksvoorschriften en de algemene regels uit paragraaf 4.64 van het Bal gebruiken, kunnen ze er volgens het Ctgb op vertrouwen dat de middelen geen (gezondheids- en milieu) risico's met zich brengen. In het advies 'Onderzoek bestrijdingsmiddelen en omwonenden en het bodemonderzoek Westerveld aan I&W en LNV' van 4 april 2019 concludeert het Ctgb:

Beide onderzoeken naar de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen van omwonenden van landbouwgebieden laten zien dat onder realistische gebruiksomstandigheden de veilige grenswaarden niet worden overschreden. Dit betekent dat omwonenden geen gezondheidsrisico's lopen. Er is daarom geen reden om in te grijpen in de toegelaten middelen. De onderzoeken bevestigen dat de door het Ctgb gebruikte beoordelingsmethodieken en de daarin gehanteerde Europese modellen voor verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen naar de omgeving (omwonenden, grond, moestuingewassen) robuust zijn: de feitelijke blootstelling is lager dan de berekende blootstelling bij toelating van de middelen.

Gelet op het voorafgaande kan niet gesteld worden dat de telers van de in het handhavingsverzoek genoemde percelen weten of redelijkerwijs kunnen vermoeden dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (gezondheids- en milieu) risico's met zich brengt. Het Ctgb heeft de toegelaten middelen als veilig beoordeeld. Ook om die reden is geen sprake van een overtreding van de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal.

Bezwaarmakers verwijzen naar de Europese Richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden (2009/128/EG) van 21 oktober 2009. Deze richtlijn is geïmplementeerd in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Tweede Kamer, vergaderjaar 2009-2010, 32 372, nr. 3). De NVWA controleert of ondernemers die gewasbeschermingsmiddelen op de markt brengen en gebruiken, zich aan de regels van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden houden.

Voorts stellen bezwaarmakers zich op het standpunt dat het criterium van 'het weten of het redelijkerwijs vermoeden' samenvalt met het onmiskenbaarheidscriterium. Als dit niet zou zijn, dan zou dit leiden tot een gat in de normering, bezwaarmakers vinden dat deze dubbelzinnigheden eruit moeten. Ook hierin kunnen wij bezwaarmakers niet volgen.

Bij de parlementaire behandeling van het Bal – op grondslag van artikel 23.5 van de Omgevingswet – is de handhaafbaarheid van de specifieke zorgplichten aan de orde gekomen. Daarbij is overwogen dat daarvan sprake kan zijn als het handelen of nalaten van degene die de activiteit verricht evident in strijd is met de specifieke zorgplicht (Kamerstukken II 2016/17, 33 118, nr. 41., p. 28-29, vraag 50 en antwoord 50). De handhaving van specifieke zorgplichten is eerder in algemene zin ook aan de orde geweest bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet en van de Invoeringswet Omgevingswet, waarbij eveneens is benadrukt dat de specifieke zorgplichten alleen betrekking hebben op 'evidente situaties', (Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 23, p.77) waarbij voor handhavend optreden sprake moet zijn van een 'onmiskenbaar in strijd handelen' (Kamerstukken I 2019/20, 34 986, nr. W, p.10). Hieruit volgt dat wij op grond van artikel 2.11 van het Bal alleen kunnen handhaven wanneer het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor de lelieteelt op de in het handhavingsverzoek genoemde percelen onmiskenbaar in strijd is met de specifieke zorgplicht.

Op de in het handhavingsverzoek genoemde percelen Weert AC 178, AC 179, AC 186, AC 187 en AC 863 en Weert K 3206, K 4404 en K 2437 en Weert X 143, X 146 en X 148 vindt geen lelieteelt plaats. Verwezen wordt naar de bijgevoegde luchtfoto's.

Ten aanzien van de percelen Weert E 4302 en Weert AA 226 en Weert AC 168 en AC 170 en Weert AC 96 en AC 97 en Weert AC 85 hebben wij van omwonenden geen klachten ontvangen. Bovendien kunnen wij niet op basis van het algemene standpunt dat er hiaten zijn in de onderzoeken naar de geschiktheid van bestrijdingsmiddelen, dat uit onderzoeken blijkt dat bestrijdingsmiddelen zich over aanzienlijke afstanden verspreiden en op tal van plaatsen buiten de percelen worden aangetroffen, aannemelijk achten dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor de lelieteelt op deze percelen tot ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid en het milieu leidt of dat deze ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid en het milieu acuut dreigen op te treden. Wij kunnen dan ook niet zomaar aannemen dat op deze percelen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden die nu of op korte termijn ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid en het milieu hebben. Daarbij nemen wij in aanmerking dat wij volgens bezwaarmakers niet hoeven na te gaan of het door hen genoemde effect daadwerkelijk op de betreffende percelen in Weert optreedt.

Volgens bezwaarmakers kan het gebruik van bestrijdingsmiddelen, ondanks preventieve maatregelen, nog steeds tot nadelige gevolgen leiden voor de gezondheid en het milieu. Wij kunnen bezwaarmakers hierin niet volgen. Volgens artikel 2.11, tweede lid onder a en b van het Bal houdt de specifieke zorgplicht onder meer in dat alle preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging en ter bescherming van de gezondheid worden getroffen. Uit het standpunt van bezwaarmakers blijkt niet dat de gewasbeschermingsmiddelen indien de telers van de in het handhavingsverzoek genoemde percelen deze gebruiken het effect hebben waarop bezwaarmakers wijzen. Zonder na te willen gaan of en zo ja of de gewasbeschermingsmiddelen die de telers van de in het handhavingsverzoek genoemde percelen gebruiken nadelige gevolgen hebben op de gezondheid en het milieu, concluderen bezwaarmakers dat sprake is van nadelige gevolgen voor de gezondheid en het milieu.

Ten aanzien van de in het handhavingsverzoek genoemde percelen vragen bezwaarmakers om een verbod van het gebruik van bestrijdingsmiddelen ook al zijn deze veilig en toegelaten en worden deze gebruikt conform de wettelijke gebruiksvoorschriften en paragraaf 4.64 van het Bal. Wij zijn van oordeel dat een verbod van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de in het handhavingsverzoek genoemde percelen te verstrekken is. Ook de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg heeft dit in de uitspraak van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) erkend.

De betreffende percelen waarop lelieteelt plaatsvindt hebben een agrarische functie in het tijdelijk deel van het omgevingsplan "Buitengebied 2011". Grondgebonden agrarische bedrijvigheid of agrarisch grondgebruik is toegestaan. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is niet uitgesloten (Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State 2 maart 2022, ECLI:NL:RVS:2022:650). Dit betekent dat de gebruikers van de betreffende agrarische percelen geen omgevingsvergunning nodig hebben voor agrarisch gebruik waarbij gebruik wordt gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen.

Voor zover bezwaarmakers van oordeel zijn dat wij onderzoek moeten doen naar de stoffen of middelen die op de genoemde percelen gebruikt worden, zijn wij het volgende van oordeel. De NVWA controleert of ondernemers die bestrijdingsmiddelen op de markt brengen en gebruiken, zich aan de regels van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden houden. De NVWA voert ook het toezicht uit op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De gemeente is niet het bevoegd gezag als het gaat om de toelating of het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en kan het gebruik ook op grond daarvan niet verbieden.

Gelet op het voorafgaande vullen wij de motivering van het bestreden besluit aan en besluiten wij bezwaargrond 4 ongegrond te verklaren.

Bezwaargronden 5 tot en met 8

In het bezwaarschrift voeren bezwaarmakers aan dat het bestreden besluit tegenstrijdig is. Enerzijds wordt gesteld dat er geen wettelijke grondslag is voor het stellen van maatwerk terwijl anderzijds geoordeeld wordt dat het opleggen daarvan buitenproportioneel c.q. onevenredig is. Er is wel een wettelijke grondslag, bezwaarmakers verwijzen naar artikel 2.3 van de Omgevingswet en artikel 2.13, lid 1 juncto artikel 2.11 van het Bal. Er is geen belangen/evenredigheidsafweging onderbouwd waaruit blijkt dat het stellen van maatwerkvoorschriften buitenproportioneel zou zijn. De maatwerkvoorschriften kunnen ook dienen om de specifieke zorgplicht nader te concretiseren.

Op de hoorzitting hebben bezwaarmakers verzocht om ook de stukken uit de voorlopige voorzieningsprocedure die geleid heeft tot de uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) te betrekken. Het gaat hierbij om de aanvraag om de voorlopige voorziening en de reactie namens de Stichting op het verweerschrift. Bij brief van 15 juni 2025 hebben bezwaarmakers gereageerd op het verweerschrift van het college van burgemeester en wethouders van 4 juni 2025 (Z2025-00000973). In de brief van 15 juni 2025 hebben bezwaarmakers, voor zover hier relevant, als reactie aangevoerd dat maatwerk niet alleen kan worden gesteld indien sprake is van onmiskenbare strijd met de specifieke zorgplicht maar ook kan dienen om de specifieke zorgplicht te concretiseren. Er is voldoende relevant wetenschappelijk onderzoek over het causaal verband tussen het gebruik van bestrijdingsmiddelen en gezondheidsrisico's. Verwezen wordt naar de diverse bijlagen bij het bezwaarschrift. Volgens bezwaarmakers bestaat op basis van de huidige stand van de wetenschap voldoende reden om met toepassing van het voorzorgsbeginsel te komen tot de vaststelling van de schending van de specifieke zorgplicht en het nemen van effectieve maatregelen om de gevaren van blootstelling aan bestrijdingsmiddelen te voorkomen.

Aanvullend hebben bezwaarmakers op de hoorzitting aangevoerd dat ook al is de zorgplicht niet geschonden, dan nog kunnen er maatwerkvoorschriften opgelegd worden.

Wij overwegen als volgt.

Bij uitspraak van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg het verzoek van bezwaarmakers om een voorlopige voorziening te treffen afgewezen. De voorzieningenrechter is van oordeel dat er geen sprake is van een

evidente overtreding van de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal. Om die reden ziet de voorzieningenrechter geen reden voor het vaststellen van maatwerkvoorschriften ter invulling van die specifieke zorgplicht. Wij sluiten ons aan bij de uitspraak van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) van de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg.

Als de specifieke zorgplicht wordt overtreden, kan het bevoegd gezag hiertegen handhavend optreden. De mogelijkheid bestaat om de specifieke zorgplicht met een maatwerkvoorschrift nader in te vullen. Hier kan voor gekozen worden als de initiatiefnemer niet precies weet of hij de specifieke zorgplicht goed invult. Het bevoegd gezag kan de invulling van de specifieke zorgplicht verduidelijken in een maatwerkvoorschrift (Tweede Kamer, vergaderjaar 2016-2017, 33 118, nr.41, vraag 5 en antwoord 5). In dit geval achten wij een invulling van de specifieke zorgplicht niet aan de orde. Wij zijn van oordeel dat er geen sprake is van een evidente overtreding van de specifieke zorgplicht. In tegenstelling tot wat bezwaarmakers betogen kunnen er in een dergelijk geval geen maatwerkvoorschriften worden opgelegd.

Bovendien zien wij niet in hoe het stellen van maatwerkvoorschriften aan de orde kan zijn als op de percelen Weert AC 178, AC 179, AC 186, AC 187 en AC 863 en Weert K 3206, K 4404 en K 2437 en Weert X 143, X 146 en X 148 geen lelieeteelt plaatsvindt. Ten aanzien van de overige 7 in het handhavingsverzoek genoemde percelen zijn wij van oordeel dat er geen sprake is van onmiskenbare strijd met de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal.

In het bestreden besluit hebben wij overwogen dat het opleggen van maatwerkvoorschriften zonder wettelijke grondslag buitenproportioneel is. Hiermee hebben wij beoogd aan te geven dat een verbod van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te verstrekken is. Daarom is het opleggen van maatwerkvoorschriften zonder wettelijke grondslag niet te rechtvaardigen als dit zou betekenen dat de bedrijfsvoering van de betreffende telers in de bestaande situatie zonder geldige reden ernstig wordt beperkt.

Bovendien achten wij een verbod op de teelt van specifieke gewassen op specifieke locaties op basis van de aanname dat in die teelten veel gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden in strijd met het verbod op willekeur. Wij moeten een dergelijk verbod voor iedere specifieke locatie onderbouwen met wetenschappelijk bewijs en niet enkel op basis van algemene aannames en standpunten. In dat verband wijzen wij op een onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Het RIVM is bezig met het Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden 2 (OBO-2). Wij verwijzen naar de website <https://www.rivm.nl/bestrijdingsmiddelen/onderzoek-bestrijdingsmiddelen-en-omwonenden>. Het doel van dit onderzoek is bijdragen aan de verbetering van het toelatingsbeleid van bestrijdingsmiddelen. Dat moet ertoe leiden dat effecten op de gezondheid verdwijnen of tenminste verminderen. Een ander doel is om vragen te beantwoorden die leven bij omwonenden, agrariërs en andere betrokkenen. Want veel van hen maken zich zorgen over het gebruik van bestrijdingsmiddelen in hun buurt of bedrijf. Het OBO-2 loopt van 2023 tot naar verwachting 2031. Volgens het RIVM kost het tijd om goed onderzoek uit te voeren, zodat de resultaten ook bruikbaar zijn en zeggingskracht hebben. Momenteel kan niet gesteld worden dat er wetenschappelijke onderzoeken zijn van daartoe aangewezen en bevoegde instanties op grond waarvan kan worden geconcludeerd dat er een causaal verband is tussen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in zijn algemeenheid en ernstige gezondheidsrisico's voor mens en milieu.

Bezwaarmakers stellen dat er voldoende relevant wetenschappelijk onderzoek is over het causaal verband tussen het gebruik van bestrijdingsmiddelen en gezondheidsrisico's. Ze verwijzen onder andere naar de rechtsoverwegingen 5.9 en 5.10 van de uitspraak van de voorzieningenrechter (in kort geding) van de rechtbank Limburg van 8 mei 2024 (ECLI:NL:RBLIM:2024:2330). In die zaak heeft de voorzieningenrechter echter ook overwogen dat ook al leidt hij uit de door omwonenden aangedragen onderzoeken dat

gewasbeschermingsmiddelen in zijn algemeenheid ernstige gezondheidsschade kunnen opleveren, daarmee nog niet is gebleken dat ook de middelen die de teler wil spuiten dat effect kunnen hebben. Deze redenering geldt ook voor de 7 in het handhavingsverzoek genoemde percelen. Daarvan is niet duidelijk of de betreffende telers gebruik maken van gewasbeschermingsmiddelen en of deze gezondheidsschade kunnen veroorzaken.

Bezwaarmakers verwijzen naar het voorzorgsbeginsel en zijn van mening dat op basis daarvan gesteld kan worden dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de betreffende percelen evident in strijd is met de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal. Op de hoorzitting hebben bezwaarmakers aangevoerd dat het voorzorgsbeginsel niet zo ver reikt dat er moet worden nagaan of het daadwerkelijk op de betreffende percelen in Weert plaatsvindt. Hierin kunnen wij bezwaarmakers niet volgen.

Het Europese voorzorgsbeginsel vraagt in specifieke situaties waarin na beoordeling van de beschikbare informatie de mogelijkheid van schadelijke gevolgen voor de gezondheid is geconstateerd maar er nog wetenschappelijke onzekerheid heerst, voorlopige maatregelen voor risicomanagement kunnen worden vastgesteld en dat die maatregelen evenredig moeten zijn en de handel niet meer beperken dan nodig is om het in de Gemeenschap gekozen hoge niveau van gezondheidsbescherming te verwezenlijken, rekening houdend met de technische en economische haalbaarheid en andere ter zake dienende factoren (Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 10 juli 2023, ECLI:NL:GHARL:2023:6083). Het voorzorgsbeginsel kan niet worden toegepast om er zonder meer vanuit te gaan dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor de lelieteelt op de betreffende percelen tot ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid en het milieu leidt of dat deze ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid en het milieu acuut dreigen op te treden. Er dient ten aanzien van de betreffende percelen sprake te zijn van een goede motivering voor de gezondheidsrisico's ondersteund door een deskundige. Alleen dan kan het voorzorgsbeginsel worden toegepast bij het invullen van de specifieke zorgplicht. Deze situatie doet zich in het geval van het handhavingsverzoek niet voor. Daarom zijn wij van oordeel dat het handhavingsverzoek terecht is afgewezen.

Gelet op het voorafgaande vullen wij de motivering van het bestreden besluit aan en besluiten wij bezwaargronden 5 tot en met 8 ongegrond te verklaren.

Bezwaargrond 9

Bezwaarmakers voeren aan dat ten onrechte het standpunt is ingenomen dat voor maatwerk pas aanleiding bestaat op het moment dat er wettelijke richtlijnen vanuit het Rijk hierop komen of wanneer de betreffende telers een nieuwe omgevingsvergunning aanvragen. Volgens bezwaarmakers ontbreekt voor dit standpunt een wettelijke grondslag.

Op de hoorzitting hebben bezwaarmakers verzocht om ook de stukken uit de voorlopige voorzieningsprocedure die geleid heeft tot de uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) te betrekken. Het gaat hierbij om de aanvraag om de voorlopige voorziening en de reactie namens de Stichting op het verweerschrift. Bij brief van 15 juni 2025 hebben bezwaarmakers gereageerd op het verweerschrift van het college van burgemeester en wethouders van 4 juni 2025 (Z2025-00000973). In de brief van 15 juni 2025 hebben bezwaarmakers, voor zover hier relevant, als reactie aangevoerd dat aangezien sprake is van schending van de speciale zorgplicht, het college de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid heeft om mensen te beschermen tegen de gevaren van blootstelling aan bestrijdingsmiddelen. Het probleem speelt hier en nu. Het college kan en mag geen afwachtende houding aannemen.

Wij overwegen als volgt.

Wij zien geen aanleiding om ten aanzien van de door verzoekers genoemde percelen maatwerkvoorschriften op te stellen. Op de percelen Weert AC 178, AC 179, AC 186, AC 187 en AC 863 en Weert K 3206, K 4404 en K 2437 en Weert X 143, X 146 en X 148 vindt geen lelieteelt plaats. Ten aanzien van de overige 7 door genoemde verzoekers percelen zijn wij van oordeel dat er geen sprake is van onmiskenbare strijd met de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal. Gelet hierop is er geen aanleiding toe én kunnen er geen maatwerkvoorschriften worden opgelegd, omdat hiervoor een wettelijke grondslag ontbreekt.

Gelet op het voorafgaande besluiten wij bezwaargrond 9 ongegrond te verklaren.

Bezwaargronden 10 en 11

Bezwaarmakers voeren aan dat ten onrechte is aangegeven dat het omgevingsplan pas kan worden gewijzigd totdat er vanuit het Rijk wettelijke richtlijnen worden gegeven. Daarbij zijn bezwaarmakers van mening dat voor het opnemen van bijvoorbeeld gebruiksbeperkingen voor bestrijdingsmiddelen of het instellen van spuitvrije zones geen wettelijke richtlijnen vanuit het Rijk nodig zijn. Daarnaast voeren bezwaarmakers aan dat dit gedeelte van hun verzoek ten onrechte niet is doorgestuurd naar de gemeenteraad. Verwezen is naar punt 8.2 van de uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland van 24 april 2025, ECLI:NL:RBNNE:2025:1598.

Op de hoorzitting hebben bezwaarmakers verzocht om ook de stukken uit de voorlopige voorzieningsprocedure die geleid heeft tot de uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg van 2 juli 2025 (ECLI:NL:RBLIM:2025:6311) te betrekken. Het gaat hierbij om de aanvraag om de voorlopige voorziening en de reactie namens de Stichting op het verweerschrift. Bij brief van 15 juni 2025 hebben bezwaarmakers gereageerd op het verweerschrift van het college van burgemeester en wethouders van 4 juni 2025 (Z2025-00000973). In de brief van 15 juni 2025 hebben bezwaarmakers, voor zover hier relevant, als reactie aangevoerd dat het college niet in de plaats van de gemeenteraad mag oordelen over de haalbaarheid van een wijziging van het omgevingsplan.

Aanvullend hebben bezwaarmakers op de hoorzitting aangevoerd dat de gemeenteraad maatwerkregels kan opstellen. Verder hebben bezwaarmakers aangegeven dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de lelieteelt een onaanvaardbaar risico kan vormen voor de gezondheid. Door verstuiwing en drift komen de bestrijdingsmiddelen terecht op aangrenzende percelen. Momenteel zijn de percelen waarop lelieteelt in Weert plaatsvindt nog vrij beperkt en het economisch belang relatief klein. Daarom vragen bezwaarmakers aan het college om de gemeenteraad voor te stellen om de lelieteelt in de gehele gemeente Weert door middel van een aanpassing van het tijdelijke omgevingsplan binnen de kortst mogelijke tijd te verbieden. Verwezen is naar de gemeente Opsterland. Voor de bestaande lelieteelt kan onder de Omgevingswet een beperkend overgangsrecht worden opgenomen, voor zover deze teelt niet in strijd is met de specifieke zorgplicht. Daarnaast kan de gemeente in overleg met de telers komen tot een verantwoord gebruik van middelen zolang er geen nader onderzoek is gegaan naar de combitoxiciteit en stapeling van de middelen in het lichaam.

Wij overwegen als volgt.

In haar vergadering van 25 juni 2025 heeft de gemeenteraad de wensen en bedenkingen van de fractie DUS Weert genaamd '*niet toestaan uitbreiding lelieteelt*' en de wensen en bedenkingen van de fractie DUS Weert en de fractie PvdA gezamenlijk genaamd '*beperking overmatige inzet bestrijdingsmiddelen (bij bv lelieteelt)*' behandeld die zijn ingediend tegen het concept Omgevingsprogramma Buitengebied Weert. Tijdens deze vergadering heeft de

gemeenteraad gedebatteerd over het onderwerp beperking uitbreiding lelieteelt en inzet bestrijdingsmiddelen. Vervolgens heeft de gemeenteraad in de besluitvorming deze wensen en bedenkingen verworpen. Hieruit volgt dat het voorstel van bezwaarmakers om de gemeenteraad voor te stellen om de lelieteelt in de gehele gemeente Weert door middel van een aanpassing van het tijdelijke omgevingsplan te verbieden niet haalbaar is.

Verder overwegen wij dat er geen algemene wettelijke verplichting is ten aanzien van spuitzones voor woningbouw nabij agrarische percelen. In de jurisprudentie is een vuistregel ontstaan waaruit volgt dat een afstand van 50 meter tussen woningbouw en agrarische percelen waar gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast niet onredelijk is. Gemeenten kunnen in bepaalde situaties afwijken van deze afstand (zie onder meer Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State 5 maart 2025, ECLI:NL:RVS:2025:807). Dit moeten gemeentes onderbouwen aan de hand van drie criteria: 1) noodzakelijkheid, 2) evenredigheid en 3) geschiktheid van de maatregel. Gezien de complexe materie is er grote behoefte aan sturing door de landelijke overheid. Dit is ook door de VNG onderkent. De VNG vroeg de landelijke overheid in oktober 2023 al om een, wetenschappelijk gefundeerd, afwegingskader voor het onderbouwen van de spuitzones in de vorm van landelijke regelgeving. De VNG wil dat deze afstanden, gedifferentieerd naar teeltvormen, worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de kamerbrief van 26 november 2024 geeft de Minister van LNV aan dat ze voornemens is om een opdracht te verstrekken voor dit onderzoek aan de WUR en het RIVM. Hieruit volgt dat wij momenteel niet beschikken over een wetenschappelijk onderbouwd kader en landelijke regelgeving om te komen tot een goede invulling van de spuitzones.

Gelet op het voorafgaande vullen wij de motivering van het bestreden besluit aan en besluiten wij bezwaargronden 10 en 11 ongegrond te verklaren.

Conclusie

Gelet op het voorafgaande besluiten wij:

1. het bezwaarschrift ontvankelijk te verklaren;
2. het bezwaarschrift ongegrond te verklaren;
3. het bestreden besluit met aanvulling van de motivering in stand te laten;
4. het verzoek om een proceskostenvergoeding af te wijzen.

Proceskostenvergoeding

Volgens artikel 7:15, tweede lid van de Awb worden de kosten, die de belanghebbende in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken, door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed op verzoek van de belanghebbende voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid.

In het bezwaarschrift is een verzoek om proceskostenvergoeding gedaan. Gebleken is dat het bezwaarschrift ongegrond is en dat de motivering van het bestreden besluit aangevuld moet worden. Het bestreden besluit wordt niet herroepen. Dit betekent dat niet aan de voorwaarde van artikel 7:15, tweede lid van de Awb is voldaan.

Gelet op het voorgaande wijzen wij het verzoek om een proceskostenvergoeding af.

Niet eens met het besluit?

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u beroep instellen bij de Rechtbank Limburg. Dat kan met een brief of digitaal:

- met een brief:
Stuur uw beroepschrift naar:
Rechtbank Limburg
Sector Bestuursrecht

Postbus 950
6040 AZ ROERMOND

- digitaal:

Via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>

Hiervoor moet u wel een elektronische handtekening (DigiD) hebben. De voorwaarden vindt u op deze website.

Zorgt u ervoor dat u het beroepschrift indient binnen zes weken na de datum van deze brief. Daarmee voorkomt u dat de rechtbank uw beroepschrift niet meer kan behandelen. Schrijf in uw beroepschrift in elk geval:

- uw naam, adres, datum en handtekening;
- een omschrijving van het besluit waar het beroepschrift tegen gericht is (stuur een kopie van het besluit mee);
- de reden waarom u beroep instelt.

Spoed

Is uw beroep zo spoedeisend dat u de behandeling van uw beroepschrift niet kunt afwachten? Dan kunt u bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg een voorlopige voorziening aanvragen. Dat is een voorlopige beslissing om een handeling uit te stellen of juist door te laten gaan. Een voorlopige voorziening kunt u met een brief of digitaal aanvragen:

- met een brief:

Stuur uw verzoekschrift naar:

De Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg
Sector Bestuursrecht
Postbus 950
6040 AZ ROERMOND

- digitaal:

Via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>

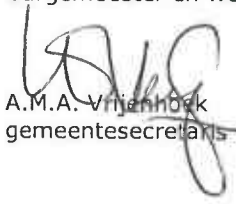
Hiervoor moet u wel een elektronische handtekening (DigiD) hebben. De voorwaarden vindt u op deze website.

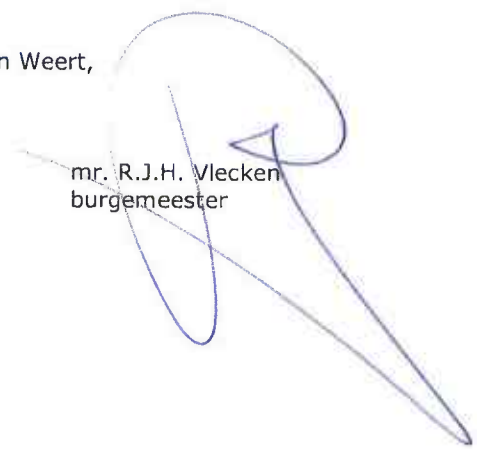
Vragen?

Hebt u vragen over deze brief? Neemt u dan contact op met mr. S. Chalh, jurist afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving. Zij is bereikbaar via telefoonnummer (0495) 575 239 of via e-mail s.chalh@weert.nl.

Weert,

Burgemeester en wethouders van Weert,

A.M.A. Vrijenhoek
gemeentesecretaris

mr. R.J.H. Vlecken
burgemeester